

Rozšiřování lyžování mimo sjezdovky představuje pro tetřívka obecného stresový faktor.

Stresování živočichů ve volné přírodě způsobované rekreačními aktivitami lidí je stále více v hledáčku ochrany přírody. To platí i pro zvyšující se tendenci ježdění mimo vyznačené sjezdovky. Zda-li je to opravdu stresový faktor i pro tetřívka obecného se pokoušeli na jihozápadě Alp zjistit autoři této práce a jejich předpoklady se jim potvrdily.

Využitelné výstupy:

Pokus se skládal ze dvou částí. První z nich bylo odchyčení tří kohoutků tetřívka obecného v nepřístupné části na jihozápadě švýcarských Alp. Na ně byl před vypuštěním připevněn radiolokátor. Pomocí něhož byla sledována jejich aktivita (ta se nijak nelišila od obvyklého dvouvrcholového průběhu během dne, kdy vycházeli za potravou za soumraku a za úsvitu) a dohledáván jejich trus, ze kterého se stanovovalo množství stresových hormonů v krvi. Navíc se zjistilo, že kohoutci se pohybují v oblasti s poloměrem asi 500 m, a pokud pták opustí svůj úkryt pod hromadou sněhu, vyhledává si nový. Důležité pro studii bylo, že ptáci byli jednorázově vyplašeni, aby pak mohly být porovnány změny v koncentraci stresových hormonů. Analýza ukázala hned další den průkazně zvýšenou hladinu o 20%. Ta přetrvávala až do 3. dne sledování.

Druhá část studie spočívala ve sbírání trusu tetřívka v několika lokalitách a určování hladin stresových hormonů z nich. Jako stresový faktor, jehož vliv se snažili výzkumníci prokázat, byla brána četnost lyžařských stop v okolí nocovišť tetřívka a to právě do vzdálenosti 500 m. I zde vyšel jasně průkazný výsledek o zvýšené hladině stresových hormonů o 12-17 % v oblastech se střední a vysokou turistickou zátěží (tj. od dvou stop výše).

Potvrdilo se tedy, že lyžování (a zvláště to mimo sjezdovky) skutečně zvyšuje tetřívkům hladinu stresových hormonů. Vyrušování na ně samozřejmě nepůsobí jen samo o sobě, ale snižuje jejich přežití i nepřímo - pták musí vydávat více energie na termoregulaci a více se vystavuje predátorům. To vše zhoršuje tetřívkům přes zimu energetickou bilanci, zhoršuje jejich imunitní stav, což je dělá náchylnějšími k nemocem, a snižuje i reprodukční úspěšnost a přežívání.

Dalším krokem by mělo být stanovení toleranční zóny, ve které by tetřívci nebyli tolik rušeni.

Grafické přílohy: [arlettaz_et_al_2007_-_fig2.jpg](#) [1]

Zdroj: Arlettaz R., Patthey P., Baltic M., Leu T., Schaub M. Palme R., Jenni-Eiermann S. 2007. Spreading free-riding snow sports represent a novel serious threat for wildlife. Proceedings of the Royal Society B 274: 1219-1224.

Zadal: František Špoutil

URL zdroje: <https://forumochranyprirody.cz/rozsirovani-lyzovani-mimo-sjezdovky-predstauje-pro-tetrivka-obecneho-stresovy-faktor>

Odkazy:

[1] https://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/arlettaz_et_al_2007_-_fig2.jpg